

UKOME, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Genel Sekreter Sn. Can Akın ÇAĞLAR Başkanlığında 28.01.2022 gün ve saat 15:00'da gündemindeki konuları görüşmek üzere toplandı.

- İlgi: a) 10.07.2004 Tarih ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu.
b) 15.06.2006 Tarih, 26199 Resmî Gazete Sayılı Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği
c) 13.07.2005 Tarih ve 5393 Sayılı Belediye Kanunu.
ç) 24.06.2020 Tarihli ve B.30.2.İTÜ.0.1U.00.00 Sayılı İstanbul Teknik Üniversitesi Ulaştırma ve Ulaşım Araçları Uygulama-Araştırma Merkezinin İstanbul Taksi Sisteminin İncelenmesi ve Gelecek İçin Stratejik Yaklaşımlar Hakkında Teknik Raporu.
d) 01.07.2005 tarihli ve 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun
e) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Erişilebilir Ulaşım Stratejisi ve Eylem Planları 2021-2025
f) Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı 11. Kalkınma Planı 2019-2023
g) 17.01.2022 tarih ve 1649 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı yazısı
ğ) 27.08.2019 Tarih ve 2019/7-10 Sayılı UKOME Kararı
h) 25.06.2020 Tarih ve 2020/2-7.A Sayılı UKOME Kararı
ı) 25.06.2020 Tarih ve 2020/2-7.B Sayılı UKOME Kararı
i) 24.09.2020 Tarih ve 2020/5-9 Sayılı UKOME Kararı
j) 26.11.2020 Tarih ve 2020/6-10 Sayılı UKOME Kararı
k) 23.12.2020 Tarih ve 2020/7-8 Sayılı UKOME Kararı
l) 25.03.2021 Tarih ve 2021/3-8 Sayılı UKOME Kararı
m) 29.07.2021 Tarih ve 2021/6-10 Sayılı UKOME Kararı
n) 26.08.2021 Tarih ve 2021/7-6 Sayılı UKOME Kararı
o) 30.09.2021 Tarih ve 2021/8-12 Sayılı UKOME Kararı
ö) 28.10.2021 Tarih ve 2021/9-9 Sayılı UKOME Kararı
p) 26.11.2021 Tarih ve 2021/10-9 Sayılı UKOME Kararı
r) Toplu Ulaşım Hizmetler Müdürlüğü'nün 24.01.2022 tarih ve 730 sayılı yazısı,

TEKLİF: 500 Adedi Engelli Erişimine Özel Olmak Üzere, 5.000 Adet Yeni Taksi Arzı Teklifi.

TOPLU ULAŞIM HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ RAPORU:

İlgi (r) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü yazısı ekli raporunda;

İlgi (a) Kanunun 7. Maddesinde "Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek", 9. Maddesinde "Bu Kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini plânlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dâhilinde il trafik komisyonunun yetkileri ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılır." hükümleri yer almaktadır.

İlgi (b) Yönetmeliğin 18. Maddesinde "Kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; otobüs, taksi, dolmuş ve servis durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek, gerçek ve tüzel kişiler ile resmi ve özel kurum ve kuruluşlara ait otopark olmaya müsait boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine veya üçüncü şahıslara işletilmesi için izin vermek" ve "Karayolu taşımacılığına ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları ile bu taşıtların teknik özelliklerini tespit etmek, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek, bunlara izin ve çalışma ruhsatı vermekle.", 28. Maddesinde ise "Nüfus artışı ve şehrin ulaşım planı dikkate alınmak suretiyle büyükşehir sınırları dâhilinde taşıma ihtiyacı, UKOME tarafından düzenlenecek bir raporla İçişleri ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bildirilir. (2) Taksi, dolmuş, minibüs ve umum servis araçları ile toplu taşıma araçlarının tahsis süreleri, ticari plaka sayıları ile bu plakaların verilmesine ilişkin usul, esas ve devir ücretleri UKOME'ce tespit edilir." hükümleri yer almaktadır.

İlgi (c) Kanunun, 15. Maddesinde “p) Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.” hükmü yer almaktadır.

İstanbul 7. İdare Mahkemesinin 2021/275 karar numaralı kararında; “ UKOME’lerin 5216 sayılı kanunun 7. Maddesinde sayılan ulaşım ile ilgili tüm düzenlemeleri yapma görev ve yetkilerinin bulunduğu, dolayısıyla günün gelişmelerine göre ulaşım hizmetinin sağlıklı ve güvenli yürütülebilmesi için yasal sınırlar içinde her türlü tedbiri almaya yetkisinin bulunduğu açıktır” hükmü yer almaktadır.

İlgi (ç) İstanbul Teknik Üniversitesinin Teknik Raporunda sonuç olarak özetle; “İstanbul’da olması gereken taksi sayılarına bakıldığında mevcut taksilerin yetersiz olduğu tespit edilmektedir. Çalışmadaki ilgili tablolarla yer alan yöntemlerin ortalaması olarak İstanbul’da gerekli olan taksi sayısının yaklaşık 40.000 adet olması gerekmektedir. İstanbul nüfus artış hızı göz önünde bulundurularak 40.000 taksi değerine nüfusun 16.300.000 kişi olacağı 2023 yılına kadar ulaşılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda oluşturulacak Yeni Taksi Sistemi için kademeli olarak mevcut taksi sayısının ilk etapta 6.000 adet artırılması ile taksi taşımacılığindeki yolcu taleplerinde iyileştirme sağlanmaya başlanacaktır. Aynı zamanda, bu çalışmada belirtilen stratejik yaklaşımlar olan;

- Taksi sisteminin toplu taşıma sistemi ile entegrasyonunun sağlanması,
- Taksi sistemine katılacak araçlarda sürdürülebilir enerji kullanımının öncelikli olması ve yeni kurulacak taksi duraklarında şarj istasyonlarının bulundurulması,
- Elektrikli otomobil ile yapılacak taksi sisteminde mobil uygulamalar üzerinden indirim veya promosyon yapılması, konularına da gereksinim duyulmaktadır.

Sonuç olarak, sürdürülebilir bir taksi sisteminin oluşturulması için diğer tüm unsurların iyileştirilmesine paralel olarak, gelecekte İstanbul’un nüfus artışının da göz önüne alınmasıyla, taksi sayısının artırılması hususu 2025 yılında yeniden bilimsel raporlar ile değerlendirilmelidir.” denilmektedir.

İlgi (d) kanununun Geçici Madde 3. Bendinde “Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan sürücü koltuğu hariç dokuz veya daha fazla koltuğu bulunan araçlarla sağlanan toplu taşıma hizmetlerinin engellilerin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alır.” hükmü yer almaktadır.

İlgi (e) eylem planının 1. adımında “Erişilebilir taksi mevzuatının hazırlanması”, 4. adımında “Taksilerin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik dönüşüm planlaması ve erişilebilirlik maliyet analizlerinin yapılması” ve 5. Adımında “Erişilebilir taksi plakası verilmesine yönelik pilot uygulama çalışmalarının tamamlanması” hükümleri yer almakta olup ilgi (g) yazı ile hareket kabiliyeti kısıtlı bireylerin hareket alanını genişletip, sosyal hayata katılımlarını arttırmak amacıyla hazırlanan Erişilebilir Ulaşım Stratejisi ve Eylem Planı’nı tarafımıza yollanmıştır.

İlgi (f) 11. Kalkınma Planında yüksek kamu politikalarıyla, fırsat eşitliğine dayalı, kolay erişilebilir ve vatandaş odaklı kamu hizmetleri sunulması, engellilerin işgücüne katılımını ve istihdam edilebilirliğinin artırılması, kolay erişilebilir çocuk, engelli ve yaşlı bakım imkânlarının yaygınlaştırılması vb. amaçlanmaktadır.

İlgi (ğ) UKOME kararıyla hem minibüs ve taksi dolmuşların taksiye dönüşümü hem de yeni taksi ihtiyacı konusu gündeme getirilmiş olup konu alt komisyona havale edilmiştir.

İlgi (h) UKOME kararıyla ilk etapta taksi sayısının 6000 adet artırılması konusu alt komisyona havale edilmiştir.

İlgi (ı) UKOME kararıyla minibüs ve taksi dolmuşların, taksiye dönüşümü konusu Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından tekrar incelenerek UKOME gündemine getirilmesine karar verilmiştir.

İlgi (i) UKOME kararıyla yeni taksi arzı konusu alt komisyona havale edilmiş ve bu karar doğrultusunda 20.10.2020 tarihinde 1453 Çırpıcı Sosyal Tesislerinde, taksi sektöründeki sivil toplum kuruluşlarının, derneklerin ve ilgili esnaf odalarının katılımlarıyla Taksi Sistemi Bilgilendirme Sunumu yapılmıştır.

İlgi (j) UKOME kararıyla mevcuttaki taksi sayısına ilk etapta 750 adet minibüslerden, 250 adet taksi dolmuşlardan dönüşüm yapılması, 5000 adet de yeni taksi ilave edilerek toplamda 6000 adet taksi ilave edilmesi teklifi değerlendirilmiş ve oy çokluğu ile reddedilmiştir.

İlgi (k) UKOME kararıyla minibüs ve taksi dolmuşların taksiye dönüştürülmesi teklifi oy çokluğu ile reddedilmiştir.

İlgi (l) UKOME kararıyla 750 adet minibüs ve 250 adet taksi dolmuşun taksiye dönüştürülmesi konusu gündeme getirilmiş olup konu alt komisyona havale edilmiştir.

İlgi (m) UKOME kararıyla 1000 adet yeni taksi arzı teklifi oy çokluğu ile reddedilmiş olup aynı toplantıda 2021/6-11 Sayılı UKOME kararlarıyla 750 adet minibüs ve 250 adet taksi dolmuşun taksiye dönüştürülmesi kararı oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

İlgi (n) UKOME kararıyla mevcuttaki taksi sayısına ilk etapta 1000 adet taksi ilave edilmesi teklifi değerlendirilmiş ve oy çokluğu ile reddedilmiştir.

İlgi (o) UKOME kararıyla ihtiyaç kapsamında ihdas edilecek 5000 adet yeni taksiden ilk etapta 1000 adet yeni taksi arzı teklifi değerlendirilmiş ve oy çokluğu ile reddedilmiştir.

İlgi (ö) UKOME kararıyla 5000 adet yeni taksi arzı teklifi değerlendirilmiş ve oy çokluğu ile reddedilmiştir.

İlgi (p) UKOME kararıyla 5000 adet yeni taksi arzı teklifi değerlendirilmiş ve oy çokluğu ile reddedilmiştir.

Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü Değerlendirmesi: Müdürlüğümüzce yapılan çalışmalar, ilgili mevzuat ve ilgi (d) 24.06.2020 Tarihli ve B.30.2.İTÜ.0.1U.00.00 Sayılı İstanbul Teknik Üniversitesi Ulaştırma ve Ulaşım Araçları Uygulama-Araştırma Merkezinin "İstanbul Taksi Sisteminin İncelenmesi ve Gelecek İçin Stratejik Yaklaşımlar Hakkında Teknik Raporu neticesinde;

➤ İstanbul genelinde taksilerde kullanılan taksimetre cihazlarından alınan Kasım 2020 ve 1 Temmuz 2021 sonrasına ait dijital veriler kıyaslandığında;

- Araç başına günlük ortalama yolcu ile yapılan Km'de 155 Km den 420 Km'ye ulaşılarak 170,97% artış,
 - Araç başına günlük ortalama yolcusuz yapılan boş Km'de 225 Km den 40 Km'ye düşerek -82,22% azalma,
 - Araç başına günlük ortalama yapılan toplam Km'de 380 Km den 460 Km'ye ulaşılarak 21,05% artış,
 - Ortalama taksi yolculuk ücretinde 22 TL den 40 TL'ye ulaşılarak 81,82% artış,
 - 06:00-24:00 Saatleri arasında yapılan toplam yolculuk sayısında 22 den 42'ye ulaşılarak 90,91% artış,
 - 24:00-06:00 Saatleri arasında yapılan toplam yolculuk sayısında 2 den 22'ye ulaşılarak 1000% artış,
 - Araç başına yapılan günlük sefer sayısında 24 den 64'e ulaşılarak 166,67% artış,
- tespit edilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Engelli ve Yaşlı İstatistik Bülteni, Aralık 2021'e (https://www.aile.gov.tr/media/96693/eyhgm_istatistik_bulteni_aralik_2021.pdf) göre genel nüfus içinde yaş grubu ve cinsiyete göre en az bir engeli olan kişi sayısı %6,9'dur. Bu istatistiğe göre İstanbul'da engelli birey sayısının 1.066.910 olduğu göz önünde tutulduğunda, taksilerin erişilebilirliğinin sağlanması ile hareket kabiliyeti sürekli (ortopedik engelli, merdiven çıkmada / inmede zorluk yaşayanlar) veya süreksiz (geçici ayak tramvası yaşayanlar, pusetli çocuklu anneler vb.) kısıtlı bireylerin, ulaşım ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik; kısıtlar olmaksızın ulaşım gereksinimlerinin karşılanabileceği kendilerine özel alternatif bir ulaşım aracına sahip olmaları amaçlanmaktadır.

Yukarıdaki tespitler doğrultusunda mevcuttaki 18.395 adet taksi sayısına ihtiyaç kapsamında ihdas edilecek 500 adedi engelli erişimine özel olmak üzere 5.000 adet yeni taksinin ilave edilmesi konusunun UKOME gündemine alınarak karara bağlanması hususunu arz ederim.

T.C
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

UKOME KARARI

TARİH

28.01.2022

SAYI

2022/1-21

UKOME’NİN KARARI: İlgı (r) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü raporundaki değerlendirme doğrultusunda, 500 adedi engelli erişimine özel olmak üzere 5000 adet yeni taksi arzı teklifinin oy çokluğuyla reddine karar verilmiştir.

Serhi: Karara katılmıyorum.

Başkan
Can Akın ÇAĞLAR
Genel Sekreter

Üye
Doç. Dr. Pelin ALPKÖKİN
Genel Sekreter Yardımcısı

Üye
Utku CİHAN
Ulaşım Daire Başkanı

Üye
Av. Eren SÖNMEZ
1.Hukuk Müşaviri

Üye
Ali SARAÇ
İst. Emn. Müd. Tem.

Üye
Mert KEFLİ
MSB 1. Ordu Komutanlığı Tem.

Üye
M. Yasar YILDIRIM
İl Jandarma Komutanlığı Tem.

Üye
İsmail ERİK
Sahil Güvenlik Marmara ve Boğ. Bölge Kom. Tem.

Üye
Hakan YENİLMEZ
Karayolları 1. Bölge Müdürlüğü Tem.

Üye
Suat KAPTANOĞLU
İst. Liman Başkanlığı Tem.

Üye
Kamil GÖKMEN
DHMİ Genel Müdürlüğü Tem.

Üye
Necmettin ACAR
TCDD 1. Bölge Müdürlüğü Tem.

Üye
Sevil YILMAZ
Ul. Hzm. D. G. Md. 1. Bölge Müd. Tem.

Üye
Gökhan TAŞ
Altyapı Yatırımları Gen. Müd. Tem.

Üye
Veysi ALÇINSU
TCDD Taşımacılık A.Ş. Tem.

Üye
Hüseyin AYDIN
MEB İl Millî Eğitim Müdürlüğü Tem.

Üye
Halis KURALAY
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Tem.

Üye
Yalçın TÜRKÖĞLU
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tem.

Üye
Gökhan YILMAZ
Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı Tem.

Üye
H. Alper BİLGİLİ
IETT Gen. Müd. Tem.

Üye
Sinem DEDETAŞ
İst. Şehir Hatları Tur. A.Ş. Gen. Müdürü

Üye
Özgür SOY
Metro İstanbul A.Ş. Gen. Müdürü

Üye
Koray ATAÇ
Fen İşleri Daire Bşk. Tem.

Üye
Zerrin Özlem ALVAN
Ulaşım Koordinasyon Müdürü

Üye
Barış YILDIRIM
Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürü

Üye
Emel GUNAY
Ulaşım Planlama Müdürü

Üye
Eyyup AKSU
TŞOF Temsilcisi

ONAY
... / 2022
Ekrem İNAMOĞLU
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Serhi: Karara katılmıyorum.

Serhi: Karara katılmıyorum.